

Verslaving

Lange tijd was de verslavingszorg het stiefkindje van de psychiatrie. Het is hoog tijd om een boekje open te doen over de (bio-)wetenschappelijke kennis van verslaving en over de psychiatrische status

van de verslavingszorg. Zo laat zich kort het betoog van Jaap van der Stel samenvatten.

In zijn boek, geschreven ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van Bouman GGZ, houdt hij een

pleidooi voor een psychosociale neuro-wetenschap van verslaving. Hij stelt de aparte status van verslaving als diagnostische categorie ter discussie. De scheiding tussen de verslavingszorg en de algemene psychiatrie komt de verslaafde noch de verslavingszorg ten goede. Van der Stel hoopt dat op termijn een werkelijke integratie van beide tot stand komt, zowel organisatorisch als op de werkvloer. Het boek geeft een systematisch overzicht van geschiedenis en wetenschap van de verslavingszorg in Nederland. Daarbij passeert een rijk scala aan aspecten van verslaving en verslavingszorg de revue. We lezen over drankgebruik en -misbruik sinds de vijftiende eeuw, en over het ontstaan van de georganiseerde drankbestrijding. Pas eind twintigste

eeuw worden hoogleraren benoemd voor wetenschappelijk onderzoek naar verslaving(sproblemen). Van der Stel informeert de lezer over verslaving als ziekte, als verlies van de vrije wil en als object van wetenschappelijk onderzoek. Hij bespreekt de rol van psychologie, psychiatrie en filosofie in de wetenschap van de verslaving. Een tweetal lange paragrafen wijt hij aan neuroloog en psychiater Klaas Herman Bouman en professor Kees Trimpos. Een hoofdstuk gaat over dwang, vrijheid en de vrije wil. Daarbij besteedt hij aandacht aan de invloed van juridische wetten op de productie, verkoop en consumptie van verslavende stoffen. Wetgeving omtrent verslavende stoffen beïnvloedt de dwang of drang die gebruikers ervaren om in contact te komen met de verslavingszorg.

De auteur vat verslaving op als een psychobiologisch verschijnsel, dat betrekking heeft op de disfunctie van specifieke systemen in het brein. Dit impliceert de sociale en culturele context. Een wetenschap van de verslaving kan dan ook niet zonder kennis vanuit de sociale wetenschappen.

Leon de Haas, filosoof, werkzaam in PlatoPraktijk als coach en trainer

• **Jaap van der Stel (2010), *De verslavingszorg voorbij*.** Houten: Bohn Stafleu van Loghum. 242 pp. ISBN 978-90-313-8272-9, € 25.

Maatwerk nummer 3, juni 2011